

pharmacom

Casussen

Instellen parameters Medicatiebewaking

Auteurs

Diverse medewerkers PharmaPartners B.V. & Stichting Health Base

Redactie

PharmaPartners Redactie

© juli 2026

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van PharmaPartners B.V

Inhoud

Inhoud	2
Doel	3
Toelichting	3
Casussen	6
<i>Casus 1: Interactiebewaking</i>	6
<i>Casus 2: Contra-indicatiebewaking</i>	6
<i>Casus 3: Contra-indicatiebewaking</i>	7
<i>Casus 4: Contra-indicatiebewaking Farmacogenetica</i>	7
<i>Casus 5: Contra-indicatiebewaking Nierfunctiestoornissen</i>	8
<i>Casus 6: Afgeleide Contra-indicatie</i>	8
<i>Casus 7: Minimumleeftijd</i>	9
<i>Casus 8: Intolerantie-bewaking</i>	9
<i>Casus 9: Intolerantie-bewaking</i>	10
<i>Casus 10: Doseringscontrole</i>	10
<i>Casus 11: Doseringscontrole</i>	11
<i>Casus 12: Dubbelmedicatie</i>	12
<i>Casus 13: Dubbelmedicatie</i>	12
<i>Casus 14: Pseudodubbelmedicatie</i>	13
<i>Casus 15: Eerste uitgifte controle</i>	13
<i>Casus 16: Eerste uitgifte wijziging sterkte/doseervorm</i>	14
<i>Casus 17: Eerste uitgifte wijziging handelsproduct</i>	14
<i>Casus 18: Afwijkend daggebruik</i>	15
<i>Casus 19: Aansluitend gebruik</i>	15
<i>Casus 20: Melding risicomedicatie bij patiënten vanaf een bepaalde leeftijd</i>	16
<i>Casus 21: Gebruiksadviezen en gebruikswaarschuwingen op etiket</i>	16

Casussen bij instellen parameters Medicatiebewaking Pharmacom

Wijzigingen ten opzichte van versie juli 2024

Onderstaande wijzigingen zijn het directe gevolg van wijzigingen in het nieuwe KNMP-voorschrift basisinstellingen AIS van september 2024.

Casus 4 is aangepast van imipramine naar amitriptyline.

Casus 22 is komen te vervallen.

Wijzigingen ten opzichte van versie oktober 2024

De verwijzing naar Pharmacom Classic is eruit gehaald, omdat receptverwerking in Pharmacom Classic niet meer beschikbaar is. Daarnaast is de opmaak aangepast zodat de tabellen overeenkomen voor zowel signalering via schermtekst als via BOS-MBJ.

Wijzigingen ten opzichte van versie augustus 2025

Er is informatie toegevoegd voor klanten die werken met de Signaal op Maat-module (SoM). Bij casus 12, 13, 14, 16, 19 en 20 is hiervoor ook een extra opmerking toegevoegd.

Wijzigingen ten opzichte van versie september 2025

Bij casus 17 is een wijziging in merknaam aangebracht i.v.m. uit de handel gaan van een vorig product.

Wijzigingen ten opzichte van versie oktober 2025

Er zijn enkele tekstuele wijzigingen aangebracht.

Doel

Deze casussen zijn bedoeld om te controleren of de basisinstellingen Medicatiebewaking voor de klassieke medicatiebewaking van Pharmacom volgens het advies van PharmaPartners en de Redactiecommissie Medicatiebewaking (RCMB) van Stichting Health Base zijn ingesteld. Deze casussen gaan ervan uit dat er geen signalen worden onderdrukt door middel van BOS-MBJ. Wij raden u aan om voorafgaand aan het doorlopen van deze casussen de *Handleiding Instellen parameters Medicatiebewaking* door te nemen. Hiermee kunt u beoordelen of het systeem optimaal is ingesteld en inzicht krijgen in de instellingen van parameters van het systeem, zowel op apotheek- als clusterniveau.

Toelichting

De casussen in dit document toetsen de klassieke medicatiebewaking. Wanneer een apotheek gebruik maakt van de Signaal op Maat-module (SoM), worden sommige signalen anders getoond. In dit document staat een opmerking bij de casussen die reeds zijn ingebouwd in SoM. Gebruikers van SoM dienen voor die casus de instellingen van SoM te controleren middels document 'Casus instellen parameters Signaal op Maat'. SoM is echter doorlopend in ontwikkeling, waardoor er verschil kan optreden in onderstaande beschreven casussen en de signalering binnen SoM. Bij vragen of onduidelijkheden wordt de SoM-gebruiker geadviseerd om contact op te nemen met PharmaPartners of afdeling Medicatiebewaking van Stichting Health Base.

De onderstaande casussen gaan ervan uit dat de patiënt geen andere medicatie in de historie heeft staan en dat er geen andere patiëntkenmerken zijn gekoppeld dan aangegeven, zoals contra-indicaties, intoleranties, etc. Andere signalen, dan degene die getest worden en die mogelijk toch ontstaan, zijn niet in de casussen opgenomen. Indien een signaal niet verschijnt, is het zinvol om eerst te kijken of dit veroorzaakt wordt doordat het signaal wordt onderdrukt door middel van BOS-MBJ in geval van een interactie of contra-indicatie.

De casussen zijn gebaseerd op de casussen bij basisinstellingen medicatiebewaking AIS van de KNMP. De casussen lopen niet gelijk op door de verschillen die er zijn in de medicatiebewaking en in de naamgeving. De volgende KNMP-casussen zijn niet van toepassing op Pharmacom:

- KNMP casus 5 gaat over een melding op basis van een creatinineklaring die lager is dan de ondergrens, zónder dat de contra-indicatie Nierfunctiestoornis is vastgelegd. In Pharmacom verschijnt geen signaal o.b.v. enkel een creatinineklaring (labwaarde), zónder dat contra-indicatie 033 Nierfunctiestoornis is vastgelegd.
- KNMP casus 6 eerste patiënt gaat over een melding wanneer de nierfunctie niet bekend is, maar de contra-indicatie Nierfunctiestoornis wél is vastgelegd. In Pharmacom verschijnt bij contra-indicatie Nierfunctiestoornis altijd hetzelfde signaal, ongeacht of er wel of geen nierfunctie bekend is, of wanneer de nierfunctie >15 maanden geleden bepaald is.
- KNMP casus 6 tweede patiënt gaat over bewaken op leeftijd > 70 jaar en polyfarmacie. Deze bewaking is op dit moment niet mogelijk binnen Pharmacom. In feite dient een bewaking op risicofactoren (nl. leeftijd i.c.m. polyfarmacie) plaats te vinden. Om deze bewakingsvorm daadwerkelijk te realiseren in het apotheekstelsel, is een applicatie-aanpassing nodig in Pharmacom.
- KNMP casus 10 is het Bijzonder Kenmerk Methotrexaat. Pharmacom heeft voor medicatie waarbij extra controle van de dosering nodig is een AU-sigitaal (autorisatie), waarbij de dosering door een collega moet worden geautoriseerd. Dit valt bij Pharmacom onder doseringscontrole en wordt getest in Pharmacom casus 11.
- KNMP casus 11 is het Zwangerschapspreventieprogramma voor isotretinoïne. Hiervoor heeft Pharmacom EUC 028: 'i.v.m. teratogeniteit voorschrijven of afleveren onder strikte voorwaarden! Zie informatie fabrikant of zorgprotocol'. Pharmacom heeft hiervoor ook een protocol ontwikkeld. De functionaliteit van EUC-signalen wordt getest in casus 15.
- KNMP casus 13 controleert of het systeem signaleert dat er geen valide dosering is voor patiënten onder de 18 jaar. In Pharmacom levert deze casus een vergelijkbare signalering op als in Pharmacom casus 7.
- KNMP casussen 14 t/m 19 gaan over verschillende niveaus van dubbelmedicatie. In Pharmacom is de medicatiebewaking anders ingericht, waarbij de naamgeving van de meldingen ook verschilt. Ter vervanging van de genoemde casussen van de KNMP zijn in dit document de Pharmacom casussen 12 t/m 14 opgenomen.
- KNMP casus 20 gaat over etiketteksten. In Pharmacom worden eigen etiketteksten getoond. Ter vervanging van de genoemde casus van de KNMP is in dit document casus 21 opgenomen.

De volgende casussen zijn toegevoegd, om specifieke onderdelen van de medicatiebewaking in Pharmacom te testen:

- Pharmacom casussen 8 en 9: in de testscenario's voor Pharmacom is een extra casus opgenomen over overgevoeligheid voor geneesmiddelen. Er worden twee niveaus van afhandeling getest: één waarbij het geneesmiddel wel, en één waarbij het geneesmiddel niet meer mag worden afgeleverd.
- Pharmacom casussen 15 t/m 19 testen bijzondere veiligheidsrisico's (15), wijziging sterkte/doseervorm bij Eerste Uitgifte (16), wijziging handelsproduct (17), afwijkend daggebruik (18) en aansluitend gebruik (19).
- Pharmacom Casus 20 test of er medicatiebewaking actief is bij risicomedicatie vanaf een bepaalde leeftijd.

Voor een toelichting op en de uitgangspunten van de medicatiebewaking verwijzen wij naar de Gebruikershandleiding.

Bij vragen kunt u contact opnemen met PharmaPartners Service Center via tel. 088 688 88 88 of Service Center Online via mijn.pharmapartners.nl. Voor inhoudelijke vragen kunt contact opnemen met de afdeling Medicatiebewaking van Stichting Health Base via tel. 030-7400360 of medicatiebewaking@healthbase.nl.

Casussen

Casus 1: Interactiebewaking

Patiënt:

Leeftijd: > 16 jaar

Geneesmiddelen:

1. Diclofenac tablet 25 mg, 90 stuks, 1 x daags 1 tablet.
2. Captopril tablet 25 mg, 90 stuks, 2x daags 1 tablet.

Melding: schermtekst* en/of BOS-MBJ	Aanwezig
IA 056: DICLOFENAC TABL 25 MG - CAPTOPRIL TABLET 25MG Werking RAS-remmer verminderd.	Ja/nee

* In PharmaCom is de schermtekst alleen te zien als BOS-MBJ uit staat of wanneer een gebruiker met 'assistent' als functie een signaal voor apotheker signaleert. Anders wordt geen schermtekst getoond, maar gelijk het signaal met de informatie uit BOS-MBJ.

Casus 2: Contra-indicatiebewaking

Patiënt:

Leeftijd: > 16 jaar

Contra-indicatie: Fenomeen van Raynaud (CI 040)

Geneesmiddel:

1. Metoprololtartraat tablet 100mg, 10 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding: schermtekst en/of BOS-MBJ	Aanwezig
CI 040: RAYNAUD, FENOMEEN – METOPROLOLTARTAAAT TABLET 100MG Kans op toename klachten Raynaud	Ja/nee

Casus 3: Contra-indicatiebewaking**Patiënt:**

Vrouw, leeftijd > 18 jaar

Geneesmiddel 1, reeds in gebruik:

Hydrochloorthiazide tablet 12,5mg, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Contra-indicatie: Zwangerschap (CI 005, einddatum 7 maanden na testdatum) invoeren.

Via Medicatiestatus opnieuw medicatiebewaking uitvoeren.

Melding: schermtekst en/of BOS-MBJ	Aanwezig
CI096: ZWANGERSCHAP 1e TR – HYDROCHLOORTIAZIDE TABLET 12,5MG Mogelijk risico voor het kind	Ja/nee

Geneesmiddel 2:

Doxycycline dispertablet 100mg, 8 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding : schermtekst en/of BOS-MBJ	Aanwezig
CI096: ZWANGERSCHAP 1e TR – DOXYCYCLINE DISPER TABLET 100MG Verschillend advies per trimester	Ja/nee

Casus 4: Contra-indicatiebewaking Farmacogenetica**Patiënt:**

Leeftijd: > 18 jaar

Contra-indicatie: CYP2D6 PM (CI 500)

Geneesmiddel:

1. Amitriptyline HCL tablet 25mg, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding : schermtekst en/of BOS-MBJ	Aanwezig
CI 500: CYO2D6-PM – AMITRIPTYLINE HCL TABLET 25MG Verhoogde plasmaspiegel door verminderd metabolisme.	Ja/nee

Casus 5: Contra-indicatiebewaking Nierfunctiestoornissen**Patiënt:**

Leeftijd > 16 jaar

Contra-indicatie: Nierfunctiestoornissen (CI 033)

Labwaarde eGFR: 25 ml/min/1,73m²

Geneesmiddel:

1. Allopurinol tablet 100mg, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding: schermtekst en/of BOS-MBJ	Aanwezig
CI 033: NIERFUNCTIESTOORNISSEN – ALLOPURINOL TABLET 100MG Kans op cumulatie/verhoogde kans op toxiciteit.	Ja/nee

Casus 6: Afgeleide Contra-indicatie**Patiënt:**

Leeftijd > 16 jaar

Geneesmiddel:

1. Metformine tablet 1000mg, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding ACI 006	Aanwezig
Signaallijst: Diabetes mellitus?	Ja/nee

Let op! Melding verschijnt niet op het scherm, alleen op de signaallijst en op een signaaletiket, mits ingesteld staat dat signaaletiketten moeten worden afgedrukt voor afgeleide contra-indicaties.

Casus 7: Minimumleeftijd**Patiënt:**

Leeftijd: 7 jaar

Geneesmiddel:

1. Doxycycline dispertablet 100mg, 8 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding	Aanwezig
Schermttekst: *Leeftijdscontrole* Niet afleveren. Kies ander middel. Patiënt is jonger dan minimumleeftijd. Minimum leeftijd: 8 jaar Huidige leeftijd: 7 jaar Geboortedatum: dd-mm-jjjj	Ja/nee

Casus 8: Intolerantie-bewaking**Patiënt:**

Leeftijd: > 16 jaar

Intolerantie: doxycycline

Breng in: Intolerantiegroep = Tetracyclines, afleveren toegestaan: nee.

Geneesmiddel 1:

1. Doxycycline dispertablet 100mg, 8 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding	Aanwezig
Schermttekst: BLOKKERENDE INTOLERANTIE: Intolerantiegroep Tetracyclines Reactie op:	Ja/nee

Geneesmiddel 2:

1. Minocycline tablet 50mg, 8 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding	Aanwezig
Schermttekst: BLOKKERENDE INTOLERANTIE Intolerantiegroep: Tetracyclines Reactie op:	Ja/nee

Casus 9: Intolerantie-bewaking**Patiënt:**

Leeftijd: > 16 jaar

Intolerantie: Amoxicilline

Breng intolerantie in voor: AMOXICILLINE SANDOZ CAPSULE 500MG

Intolerantiegroep = Penicillines, afleveren toegestaan: ja.

Geneesmiddel:

1. Amoxicilline/clavulaanzuur tablet 500/125mg, 7 stuks, 3 x daags 1 tablet

Melding	Aanwezig
Schermttekst: INTOLERANTIE: Intolerantiegroep Penicillines Reactie op: AMOXICILLINE SANDOZ CAPSULE 500MG	Ja/nee

Casus 10: Doseringscontrole**Patiënt:**

Leeftijd: >16 jaar

Geneesmiddel:

1. Metoprololtartraat tablet 100mg, 30 stuks, 1 x daags 10 tabletten. Kies doseerschema 'metoprolol, bij angina pectoris'.

Melding	Akkoord
Schermttekst: * Dagdosering controle * Niet afleveren. Overleg met apotheker. De dosering is hoger dan de maximale dosering. Leeftijd: X JAAR dd-mm-jjjj Mi/N/Ma/U: 0/ 4/ 4/ 10ST	Ja/nee

Casus 11: Doseringscontrole**Patiënt:**

Leeftijd: >16 jaar

Geneesmiddel:

1. Methotrexaat tablet 10mg, 20 stuks, 1 x daags 2 tabletten. Kies doseerschema 'methotrexaat, reuma/psoriasis'.

Melding	Akkoord
Schermtekst (2 signalen m.b.t. doseringscontrole): * Dagdosering controle * Niet afleveren. Overleg met apotheker. De dosering is hoger dan de maximale dagdosering. Leeftijd: X JAAR dd-mm-jjjj Mi/N/Ma/U: 0/ 0,36/ 0,43/2ST * Dagdosering controle* Pharmacom kan de keerdosering niet controleren. Controleer keerdosering handmatig	Ja/nee
* Autorisatie nodig* Deze levering dient geautoriseerd te worden door twee personen, waarvan minimaal één apotheker. Dosering: 1x per dag 2 tabletten (1.2T)	Ja/nee

Casus 12: Dubbelmedicatie**Patiënt:**

Leeftijd: >16 jaar

Geneesmiddelen:

1. Metoprololtartraat tablet 100mg, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet.
2. Metoprololsuccinaat retard 50 (47,5mg) tablet MGA, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding	Aanwezig
Schermttekst: Raadpleeg historie!!Uitsluitend na intern overleg afleveren METOPROLOL H/H/00011/2001512 Voorraad 30 dgn.	Ja/nee

Opmerking: de regel met maand/apotheek/recept/recipe zal in de test afwijken.

SoM: Gebruikers van SoM dienen dubbelmedicatie te controleren met document 'Casus instellen parameters Signaal op Maat'.

Casus 13: Dubbelmedicatie**Patiënt:**

Leeftijd: > 16 jaar

Geneesmiddelen:

1. Diclofenac retard tablet MGA 75mg, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet.
2. Diclofenac/misoprostol tablet MGA 75mg/200mcg, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding	Aanwezig
Schermttekst: Raadpleeg historie!!Uitsluitend na intern overleg afleveren DICLOFENAC I/H/00046/1 000689 Voorraad 30 dgn.	Ja/nee

Opmerking: de regel met maand/apotheek/recept/recipe zal in de test afwijken.

SoM: Gebruikers van SoM dienen dubbelmedicatie te controleren met document 'Casus instellen parameters Signaal op Maat'.

Casus 14: Pseudodubbelmedicatie**Patiënt:**

Leeftijd: > 16 jaar

Geneesmiddelen:

1. Fluvoxamine tablet 100mg, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet.
2. Fluoxetine capsule 20mg, 30 stuks, 1 x daags 1 capsule.

Melding	Aanwezig
Schermttekst: *Pseudo dubbelmedicatie 610* ANTIDEPRESSIVA Combinatie van antidepressiva. Raadpleeg commentaar PD-610. I/H/00088/1 FLUVO 001512 Voorraad 30 dgn.	Ja/nee

Opmerking: de regel met maand/apotheek/recept/recipe zal in de test afwijken.

SoM: Gebruikers van SoM dienen pseudodubbelmedicatie te controleren met document 'Casus instellen parameters Signaal op Maat'.

Casus 15: Eerste uitgifte controle**Patiënt:**

Leeftijd: > 16 jaar

Geneesmiddel:

1. Capecitabine tablet 500mg, 112 stuks, 2 keer per dag 4 tabletten.

Melding	Aanwezig
Schermttekst: *Eerste uitgifte controle C0024* Variabel innameschema (oncolyticum) Vraag na bij patient; bespreek dosis + kuurschema; controleer en leg vast.	Ja/nee

Casus 16: Eerste uitgifte wijziging sterkte/doseervorm**Patiënt:**

Leeftijd: > 16 jaar

Geneesmiddelen:

1. Perindopril tosilat tablet 5mg, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet. Ingangsdatum = vandaag
2. Perindopril tosilat tablet 10mg, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet. Ingangsdatum = 1 maand in de toekomst.

Melding	Aanwezig
Schermttekst: *EU-Wijziging sterkte/doseervorm* Was: PERINDOPRIL TABL 5MG is: PERINDOPRIL TABL 10MG	Ja/nee

SoM: bij gebruikers van SoM worden EU-Wijziging sterkte/doseervorm automatische gedeactiveerd bij activering van de module dubbelmedicatie.

Casus 17: Eerste uitgifte wijziging handelsproduct**Patiënt:**

Leeftijd: > 16 jaar

Geneesmiddelen:

1. Diazepam tablet 2mg Aurobindo, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet. Ingangsdatum = vandaag
2. Diazepam tablet 2mg Teva, 30 stuks, 1 x daags 1 tablet. Ingangsdatum = 1 maand in de toekomst.

Melding	Aanwezig
Schermttekst: * EU - Wijziging handelsproduct * DIAZEPAM TABL 2MG Was: Intrn A5246*, Label AUR08 is: Intrn 67117*, Label TEV06	Ja/nee

*Interne nummers kunnen variëren, dit is geen probleem.

Casus 18: Afwijkend daggebruik**Patiënt:**

Leeftijd: > 16 jaar

Geneesmiddelen:

1. Levothyroxine tablet 50mcg, 250 stuks, 1 x daags 1 tablet.
2. Levothyroxine tablet 50mcg, 250 stuks, 1 x daags 2 tabletten.

Melding	Aanwezig
Schermttekst*: * Afwijking vorig daggebruik * Overleg bij aflevering met patient L/H /00047/2 Vorig daggr : 1,000	Ja/nee

Opmerking: de regel met maand/apotheek/recept/recipe zal in de test afwijken.

Casus 19: Aansluitend gebruik**Patiënt:**

Leeftijd: > 16 jaar

Geneesmiddelen:

1. Waarneemrecept: Hydrochloorthiazide tablet 25mg, 1 stuks, 1 x daags 1 tablet. Wijzig ingangsdatum naar vandaag min 17 dagen.
2. Via een normaal recept: 2^e recept invoeren op vandaag: Hydrochloorthiazide tablet 25mg, 90 stuks, 1 x daags 1 tablet.

Melding	Aanwezig
Schermttekst*: * Niet aansluitend gebruik 004 * Benadruk therapietrouw bij HOGE BLOEDDRUK/HART-VAATZIEKTEN I/H /00004/1 **16 DAGEN TE LAAT	Ja/nee

Opmerking: de regel met maand/apotheek/recept/recipe zal in de test afwijken.

SoM: bij gebruikers van SoM wordt het signaal 'Aansluitend gebruik' automatische gedeactiveerd bij activering van de module dubbelmedicatie.

Casus 20: Melding risicomedicatie bij patiënten vanaf een bepaalde leeftijd**Patiënt:**

Leeftijd: > 70 jaar

Geneesmiddel:

1. Diclofenac natrium tablet 50mg, 20 stuks, 3 x daags 1 tablet.

Melding:	Aanwezig
RI 601: NSAID's bij 70-plus – DICLOFENAC TABLET 50MG Verhoogde kans op gastro-intestinale bloedingen.	Ja/nee

SoM: Gebruikers van SoM dienen signalen m.b.t maagschadepreventie te controleren met document 'Casus instellen parameters Signaal op Maat'.

Casus 21: Gebruiksadviezen en gebruikswaarschuwingen op etiket**Patiënt:**

Leeftijd: > 16 jaar

Geneesmiddel:

1. Noscapine HCL stroop 1mg/ml, 2 x daags 15 ml

Etiketteksten:	Aanwezig
2 keer per dag 15 milliliter Zure drank: kan tandglazuur beschadigen Spoel na gebruik de mond Na openen X maanden houdbaar.* Kan het reactievermogen beïnvloeden Pas op met alcohol	Ja/nee

*de getoonde houdbaarheid is afhankelijk van het gekozen handelsproduct en kan dus afwijken t.o.v. het voorbeeld.